

Saksbehandler: Hans Erik Raustøl

Referanser: Sak MKR/AU 30/07

Saksdokumenter:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
21.01.2008	Referat fra møte i ROMs referansegruppe - 18.januar 2008 (vedlagt)	21771
22.01.2008	Referat fra 20. september 2007.doc (tidl. utsendt)	18841
22.01.2008	Midtevaluering av ROM.doc (tidl. utsendt)	18842

ROM-prosjektets videreføring

Sammendrag

ROM-prosjektet har vært planlagt til å skulle avsluttes i september 2008. I slutten av 2007 så man stadig tydeligere hvor mye mer tid man hadde trengt for å hjelpe enkeltmenigheter i Norge til å vie tilstrekkelig oppmerksomhet til denne typen arbeid. Nedenfor beskrives hvordan opprettelsen av egne ressursmenigheter utover landet kan gi den nødvendige støtten og hjelpen til lokalmenighetene utover prosjektperioden.

Forslag til vedtak

Mellomkirkelig råd ser viktigheten av at arbeidet med de lokale religionsmøter videreføres og støtter opprettelsen av egne ressursmenigheter, hvor det samtidig skapes en tydelig link til Mellomkirkelig råds rådgiver på dette felt.

Saksorientering

Helt siden ROM-prosjektets start har man vært klar over at det - med en tidshorisont på to år - opererte med svært trange tidsrammer. Derfor ble det allerede høsten 2007 igangsatt et arbeid for å finne ut hvor prosjektet tenkes å være ved prosjektets avslutning – høsten 2008 – og om man bør legge opp til en type videreføring av arbeidet i nye former.

De tre bidragsyterorganisasjonene – Kirkens Nødhjelp, Det Norske Misjonsselskap og Areopagos – har alle på ulikt vis gitt uttrykk for at de gjerne ser at prosjektet videreføres - om enn i en annen form.

I prosessen med å finne en mulig vei videre har det kommet opp en tanke om arbeidet nå kan forankres mer ute i de lokale menighetene ved å danne såkalte ressursmenigheter for religionsmøtet (ROM-menigheter). Flere av de menighetene som har tatt tak i de ulike religionsmøteutfordringene, vil ha forutsetninger for å bli slike ressursmenigheter hvor andre kan henvende seg for å få hjelp, inspirasjon og støtte når de selv ønsker å sette i gang med liknende arbeid. Noen ganger kunne man kanskje også utfordre kontaktpersonene i disse menighetene til å ta turen til den aktuelle menighet for å bistå i planleggingen og tenkningen rundt ulike enkelttiltak.

En slik måte å tenke på har støtte fra prosjektets referansegruppe, fra MKRs stab og fra de tre bidragsyterorganisasjonene. Om skissen henter støtte også fra Mellomkirkelig råd og finner den nødvendige finansielle ramme, bør arbeidet med å finne frem til egnede ressursmenigheter igangsattes så snart som mulig.

En ROM-menighet er en menighet hvor

- grunnleggende erfaringer er gjort med å drifte ulike typer religionsmøtetiltak
- noen av de ansatte har fått mulighet til å bruke tid på slike oppgaver som en del av sitt primære arbeid.
- en av de ansatte kan utfordres til å påta seg veiledningsoppgaver eller foredragsvirksomhet andre steder i landet – etter nærmere angitte vilkår.
- det finnes en grunnleggende enighet mellom menighetsråd, ansatte og prost/biskop om at menigheten påtar seg oppgaven med å veilede andre i religionsmøtearbeid innen nærmere avtalte rammer. I den grad det er nødvendig, bør det også undersøkes muligheten av å kunne refundere tapt arbeidstid.
- man aktivt vil prøve ut ulike modeller for hvordan troende på tvers av økumeniske og religiøse skillelinjer sammen kan delta i ulike aksjoner.
- menigheten ikke nødvendigvis ligger på Østlandet, men er et sted hvor man har gjort gode erfaringer med religionsmøtearbeid.

Mellomkirkelig råds rådgiver for religionsdialog får fra 01.01.09 ansvaret som

- koordinator og inspirator for menighetenes kontaktpersoner
- oppdragsgiver mht. foredrag, veiledning, besøk til/fra menigheter. (Skal ikke selv være aktiv ute i menighetene, men står for videreformidling til kontaktpersonene)
- har ansvar for en gang i semesteret å samle kontaktpersonene.
-

Kursing for ulike typer ressursmenigheter/kontaktpersoner holdes høsten 2008

- Ansvarlig for disse er prosjektleder ROM – ut 2008. (Stillingen forsøkes forlenget i 50% i tre måneder)
- Utvelgelsen av ressursmenighetene og avklaringene overfor MR, prost og biskop bør skje i perioden mai – august, oppfølgingen med kursing bør skje på høstparten
- På disse kursene bør man også koble inn erfaringene fra Areopagos, NMS, KN og KIA
- Dette bør ikke bare være prestekurs, det kan like gjerne være diakoner som er kontaktpersoner.

Økonomiske/administrative konsekvenser

- For 15.09.08 – 31.12.08 søkes det om lønnsmidler til å holde prosjektleder ROM i et forlenget engasjement, nå i inntil 50% stilling. Finansieringen skaffes ved dels å søke OVF om midler, dels å be Areopagos, NMS og KN om støtte utover allerede lovet beløp.
- For september – desember 2008 søkes det om dekning av reiseutgifter i tillegg
- For 2009 – 2010 søkes det OVF og de tre bidragsyterorganisasjonene om midler til
  - a. dekning av reiseutgifter for kontaktpersonene ved de ulike ressurs-menighetene
  - b. støtte til kurstiltak
  - c. refusjon av tapt arbeidstid

REFERAT

fra møte i ROMs referansegruppe
18. januar 2008.

Til stede: Einar Tjelle, Silke Palke, Eva Frydenborg, Brita Hardeberg, Vidar Mæland Bakke, Sven Thore Kloster, Geir Sakseid og Hans Erik Raustøl
Forfall: Jorunn Strand Askeland og Jorunn Sundby

TIL DRØFTING:

Sak 1/08 TROENDE MØTER TROENDE 3 – skisse av nytt hefte

Referansegruppen hadde fått oversendt en skisse til et hefte nr. 3 i serien om religionsmøtearbeid – hvorav "Veiledning i religionsmøte" (slik Kirkemøtet vedtok den i 2006) er trykket som hefte nr. 1 og "Troende møter troende" er nr. 2.

Flere har ment at vi på bakgrunn av disse tidligere utgivelser har manglet et hefte med alle de gode ideene og håndgrepene (en kokebok nesten) til hva og hvordan vi skal gjøre det, om vi ønsker å komme i gang med denne type arbeid. Utfra en slik innfalls-vinkel ble referansegruppens samtale preget av følgende:

- Målgruppen og målsettingen burde vært tegnet mye tydeligere.
- I skissen som var utdelt, var det særlig hoveddel 3 (Hvordan kan jeg bli tryggere på mitt eget ståsted) som tiltrakk seg oppmerksomhet. *"Her ligger jo selve nøkkelen til religionsdialogisk arbeid, skal man lykkes med å få til noe, så bør man utfordre på hvem man selv er. Derfra vokser det meste ut! Gi derfor dette avsnittet mer plass"*
- Lay-outen på de to første heftene oppleves som forholdsvis kjedelig. Hvordan kan man skape et mer spennende grafisk uttrykk?
- Navnet på heftet bør ha med ordet religionsmøte. Hva om vi heller kalte det: *"Religionsmøte i praksis"*? Dette ble det etter hvert bred enighet om.
- Etter hvert ble det stilt spørsmål om forholdet mellom hva av heftet som kunne være nettbasert og hva som kunne/måtte trykkes. Samtalen utviklet seg slik at det etter hvert var svært lite som måtte trykkes, da alle så fordelene med heller å vektlegge de fordeler som nettet gir og som ROMs nettside allerede representerer.
- **Møtet samlet seg om** at det var bruk for en egen folder til å profilere det materiellet som finnes på www.kirken.no/religionsmote og de ordninger som arbeides frem i form av nye ressursmenigheter for religionsmøtearbeid (slik sak 3/08) beskriver nærmere. Noe eget hefte med alle tips og håndgrep gikk møtet etter hvert bort fra.
- De punktene som pr. i dag kalles "Tips til religionsmøte-tiltak" på ROMs nettsted, gjøres snart om til å romme hele arbeidet med dette nettbaserte heftet – nå under overskriften "Religionsmøte i praksis"
- Her ble det også anbefalt å legge inn ferdige power-point presentasjoner til ulike temaer
- Spenningen mellom praktiske tiltak og teoretisk bakgrunnsstoff skal tas vare på ved å være ennå mer tydelig med å tenke brukervennlighet og at det ved de ulike artiklene er arbeidet inn kryssreferanser til hvor på nettet man finner mer om bakenforliggende spørsmål.

Konklusjoner:

- Utgivelsen av et eget trykt hefte om "Religionsmøte i praksis" gjøres om til å bli en nettbasert satsning for våren 2008.
- Som trykt materiell innskrenker man seg til å lage en folder hvor
  - a. den nye nettsatsningen presenteres sammen med
  - b. videreføringen av prosjektet i form av ressursmenigheter.Folderen bør ha en gjennomarbeidet grafisk profil og kan gjerne trykkes i et antall på opptil 1500, slik at den kan sendes til alle menigheter i landet og spres i forbindelse med andre arrangement.
- Nettsatsningen betyr at nettstedet til prosjektet skal gjøres ennå mer praktisk anvendbart og utvikles med både ideer, grunnlagstenkning og henvisninger til andre ressurser side om side.

Sak 2/08 RAPPORT FRA UTVIKLINGEN AV PROSJEKTET

Prosjektleder la frem en muntlig rapport om utviklingen av prosjektet siden september 2007 og i samtalen ble det understreket viktigheten av at:

- Mye tid har gått med til å arbeide med hvordan prosjektet skal kunne videreføres i en annen form.
- Flere bispedømmer har nå tatt opp hansken og tatt tak i ulike sider ved religionsmøtearbeidet. Dette er gledelig!
- MKR samarbeider nå mer aktivt med andre aktører innen religionsdialogfeltet.
- Det lokale religionsmøtearbeid må fortsatt forankres i enkeltmenighetene

Sak 3/08 VIDEREFØRING AV ROM-PROSJEKTET?

Av ulike dokumenter som forelå til møtet, var det godtgjort at de tre bidragsyterorganisasjonene alle i lang tid har sett og hevdet behovet for at ROM-prosjektet finner en form for videreføring etter at den opprinnelige prosjektperioden er slutt i overgangen august/september 2008. Flere ideer er tankemessig prøvet. Ideen om å finne frem til ulike eksempelmenigheter/ ressursmenigheter rundt omkring i landet synes å være av de beste for å holde prosjektet i gang, vel forankret på det lokale menighetsplan. Referansegruppen gav derfor støtte til at

En ROM-menighet (navnet diskuteres fremdeles) er en menighet hvor

- Grunnleggende erfaringer er gjort med å drifte ulike typer religionsmøtetiltak
- Noen av de ansatte har fått mulighet til å bruke tid på slike oppgaver som en del av sitt primære arbeid.
- En av de ansatte kan utfordres til å påta seg veiledningsoppgaver eller foredragsvirksomhet andre steder i landet – etter nærmere angitte vilkår.
- Det finnes en grunnleggende enighet mellom menighetsråd, ansatte og prost/biskop om at menigheten påtar seg oppgaven med å veilede andre i religionsmøtearbeid innen nærmere avtalte rammer.
- Man aktivt vil prøve ut ulike modeller for hvordan troende på tvers av økumeniske og religiøse skillelinjer sammen kan delta i ulike aksjoner.
- Man utfra den kirkelige virkelighet man står i, klarer å lete etter gode løsninger på utfordringen fra religionsmøtearbeidet. Derfor er det viktig at slike menigheter ikke bare hentes fra Østlandsområdet, men at det er gode eksemplarer fra sågar sør- og vestlandet + nord for Dovre.

Mellomkirkelig råds rådgiver for religionsdialog får fra 01.01.09 ansvaret som

- overordnet koordinator og inspirator for menighetenes kontaktpersoner

- oppdragsgiver mht. foredrag, veiledning, besøk til/fra menigheter. (Skal ikke selv holde kursene, men er ansvarlig for å videreformidle kontakt til ressursmenighetene)

- har ansvar for en gang i semesteret å samle kontaktpersonene

Kursing for ulike typer ressursmenigheter/kontaktpersoner holdes høsten 2008

- Ansvarlig for disse er prosjektleder ROM – ut 2008. (Stillingen som er planlagt avsluttet innen medio sept. 2008 forsøkes forlenget i 50% i tre måneder)
- Utvelgelsen av ressursmenighetene og avklaringene overfor de lokale menighetsråd, prost og biskop bør skje i perioden mai – august, oppfølgingen med kursing bør skje på høstparten
- På disse kursene bør man også koble inn erfaringene fra Areopagos, NMS, KN og evt. KIA.
- Dette bør ikke bare være prestekurs, det kan like gjerne være diakoner som er kontaktpersoner.

Økonomi

- For perioden 15.09.08 – 31.12.08 søkes det om midler til å holde en prosjektleder/ ROM i gang, men nå i 50% stilling. Finansieringen skaffes ved dels å søke OVF om midler, dels å be Areopagos, NMS og KN om støtte utover allerede lovet beløp.
- For månedene sept. – desember 2008 må det i tillegg skaffes midler for å kunne dra på de nødvendige kurs for menighetene. (Se eget oppsett)
- For 2009 søkes det om midler fra OVF og de tre bidragsyterorganisasjonene for å kunne foreta de nødvendige reiser fra de forespurte ressursmenigheter til de ovenfor omtalte kurs og veiledningsvirksomhet, fagsamlinger og oppfølgingstiltak man tenker seg å kunne tilby (se eget oppsett)

SAK 4/08 MØTEPLAN FREMOVER

Referansegruppens neste møte er 17. april 2008 fra kl. 11.30 – 15.30.

Sted: Kirkens hus

Hovedsaker: a. Utviklingen av nettstedet for ROM i lys av 01/08
b. Situasjonen vedr. videreføring av prosjektet kfr. 03/08

Referent: Hans Erik Raustøl

Møtereferat fra REFERANSEGRUPPEN – ROM

Referat fra 20. september 2007

Møtet ble holdt i møterom Agder, Kirkens hus

Til stede: Jorunn Sundby, Einar Tjelle, Knut Grønvik, Vidar M. Bakke, Silke Pahlke, Geir Sakseid, Eva Frydenborg, Sven Thore Kloster, Sven Oppegaard og Hans Erik Raustøl.

Forfall: Ola Smeplass og Brita Hardeberg

Møtet ble innledet med felles lunsj i Kirkens hus.

Sak 1. Orientering fra Anders Karstzow i STL om lokale dialoger.

Karzow er koordinator for STL, samarbeidsrådet for tros og livssynssamfunn, hvor de, etter å ha mottatt statsstøtte til oppbygning av lokale tros og livssynsråd i de større norske byer, nå har igangsatt hva de kaller "prosjektet lokale dialoger." Dette er et arbeid som selvsagt ligger tett opp til det arbeidet som også ROM forsøker å gjøre, dog med den forskjell at de lokale dialoger det her er snakk om ofte mer er av tilretteleggende og religionspolitisk art, mer enn en strikt dialog om livssynsmessige spørsmål.

Mens de dialogene som Den norske kirke ofte tar del i mer er av bilateral karakter, er forutsetningen for STL's prosjekt at det skal være et prosjekt med flere enn to interessenter. Dermed ønsker man å gjøre det mer forpliktende og med større muligheter til å bli et organ som også de kommunale myndigheter kan forvente representativitet ifra.

ROM-prosjektet leder er medlem av STL's egen referansegruppe og prosjektgruppen la vekt på de muligheter som fantes ved å sørge for å gjøre et slikt tiltak ytterligere kjent også i kirkelige kretser.

Sak 2. Kort rapport om hvor prosjektet står i dag

Se vedlagte oversikt. Når det gjelder ulike enkelttiltak fremhevd referansegruppens medlemmer at det er mye som har skjedd. Allikevel ble det fastholdt at det i visse deler av kirke-Norge ser ut til å være en ganske uvant tenkemåte – at man i ulike sammenhenger så bør kunne ha slike tiltak i tankene.

Sak 3. Hva lærte vi av studieturen til England?

ROM-prosjektet arrangerte 17. – 20. april 2007 en større studiereise til England hvor vi hadde bedt staben ved St. Philip centre i Leicester om å legge opp et studieopplegg knyttet til den virksomheten de selv driver og til det multireligiøse arbeid som gjøres i den delen av landet.

Deltakerne på turen var dels fra referansegruppen, dels fra ulike andre miljøer i landet som har arbeidet med religionsmøtetenkningen på lokalt nivå.

Det foreligger en egen studierapport fra turen som det henvises til. I tillegg skal det vektlegges at flere av dem som av referansegruppas medlemmer var med til England, la vekt på følgende:

- Rapporten fra turen gir et godt inntrykk av hva som var viktig med turen.
- En slik tur skaper alltid et godt fellesskap mellom deltakerne og blandingen av deltakere med ref.gruppe – medlemmer og "andre" gav mange gode kontaktpunkter for det videre arbeid med religionsmøte utover landet.
- Leicester kan virkelig anbefales til andre turer for folk som vil komme i gang med denne type arbeid, men kanskje det er det ungdomsrelaterte de er dårligst på. Da bør heller turen gå i andre retninger.
- En mer mikset gruppe ikke bare på geografisk, men også på religiøs tilhørighet ville ha høynet nivået på samhandling og gode prosesser i gruppen.

Sak 4. Midtevaluering av prosjektet

Dette var en hovedsak ved møtet – da prosjektets forholdsvis korte tidsramme gjør det avgjørende viktig at planleggingen av år 2 skjer i nært samspill med hva man vil ha prosjektet til å stå tilbake med ved overgangen aug/september 2008.

Det vises derfor primært til det dokumentet som ligger vedlagt, men følgende punkter fremheves:

Det bør holdes *et eiermøte* hvor de tre bidragsyterne til prosjektet bør møte MKRs og kanskje KRers ledelse for å se på hvordan arbeidet skal/kan videreføres. Dette er det allerede tatt til orde for i arbeidsgruppens møte av 6. juni 2007, men initiativet bør følges opp så snart Olav Fykse Tveit er tilbake etter permisjonen. Møtet kan ikke holdes før 10. november og bør være holdt før 30. november.

Ansvar for å innkalle: Gen sekr MKR.

Ansvar for å klargjøre nødvendige grunnlagsdokumenter: Prosjektleder Hans Erik Raustøl

Sak 5. Tiltak som prosjektet legger vekt på kommende år

A. Oppfølging av brev til bispedømmekontorene

I siste halvdel av august sendte prosjektet en henvendelse til alle bispedømmekontorene i landet hvor det på den ene siden ble etterspurt på hvilken måte religionsmøtetenkningen er/kan bli innarbeidet i bispedømmenes egne planverk. På den andre siden ble det åpnet for at ROM-prosjektet så en mulighet for å bidra til at tenkningen rundt dette tema kan se ulik ut på forskjellige kanter av landet. Derfor er det kanskje mest tjenlig at det åpnes for en type landsdelstenkning, mer enn for et sentralt konsept som skal eksporteres til de forskjellige bispedømmer.

I forkant av referansegruppens møte hadde prosjektleder nådd de aller fleste bispedømmene med oppfølgende telefonsamtaler. Situasjonen er svært ulik om man ser på landet som helhet. Samtalen gikk derfor på hvordan referansegruppen på ulikt vis kunne bistå prosjektledelsen i å skape vilje og kreative oppspill til at flere bispedømmer fant at tiden var inne til å gjøre noe med saken.

Forslag til videre bearbeiding: I de fleste bispedømmer finnes det "entusiaster" som er opptatt av religionsmøtetenkning/religionsdialog og som gjerne ønsker at det skal hende noe i de bispedømmene hvor de bor. Oslo har lyktes i å finne frem til en nettverksmodell som lever på å ha fått sitt oppdrag fra bispedømmekontoret. En slik tenkning bør kunne brukes mer utover landet hvor man kunne stimulere til at det av interesserte personer hentet blant kirkelig ansatte, fra organisasjoner (Areopagos, KN og NMS) og fra øvrige frivillige kan dannes grupper som bispedømmet gir tydelig mandat og basis for å jobbe med disse sakene.

B. Ulike tiltak lagt inn i årsplanen for MKRs virksomhet

Punkt 7.2 i Mellomkirkelig råds skisse til årsplan for 2008 ble lagt frem til samtale. Det ble særlig samtalt om:

- hvordan nettstedet til ROM – www.kirken.no/religionsmote kan videreutvikles. De ulike bispedømmene må se at de her har en mulighet til ikke bare hente inspirasjon, men også profilere hva de faktisk lykkes med. I samarbeid med Tunsberg er det under utarbeidelse en gjensidighet i at bispedømmet ønsker å linke opp imot prosjektets sider, på samme måte som prosjektet i sine "les mer" viser tilbake til hva som ligger ute på bispedømmets nettsider. Muligheten for å lage en blogg – eksempelvis i samarbeid med Emmaus-senteret i Oslo – ble også drøftet. Viktig å "slippe folk inn" på sidene, slik at det kan bli et sted hvor dialog ikke bare omtales, men faktisk skjer.
- Muligheten for å lage et tredje hefte i serien om religionsmøtearbeid i menigheten. Etter at det første inneholdt omtale av holdningene til de andre, nr. 2 forsøker å gi svar på hvordan vi skal grunngi vårt religionsdialogiske engasjement – må det tredje hefte beskrive hva som vi faktisk kan få til å hende. Derfor må det bli et konkret tipshefte, hvor alle de gode eksemplene blir tydeliggjort. Bør foreligge ferdig trykket før sommeren 2008. Disposisjon for et slikt hefte legges frem på neste møte i referansegruppen.
- Hvordan vi kan videreutvikle samspillet med våre internasjonale kontakter. Helt fra prosjektets første tid, har vi hatt veldig god kontakt med det danske "Folkekirken og religionsmøte" Denne kontakten bør tas opp igjen i løpet av dette neste år, hvor deler

eller hele referansegruppen bør dra til Danmark for å lære mer. Kontakten med Leicester, kfr. Studietur, må også holdes ved like.

Når det gjelder fremtidige turer for å hente ny inspirasjon – er ref.gruppen opptatt av å hente erfaringer med såkalte blandede grupper, hvor vi er sammen med folk av annen religiøs tilhørighet. Tror slike arbeidsformer kan føre oss ennå lenger.

- o viktigheten av å få koordinert og skapt trygghet mellom de ulike aktørene på det religionsdialogiske arbeidsområde – særlig i Oslo . Fra MKR er det tatt et initiativ til et slikt møte i januar 2008. Referansegruppen støtter opp om at møtet skal holdes..

Sak 6. Videre organisering av prosjektet

- a. 6. juni 2007 ble det opprettet en mindre arbeidsgruppe med representanter for de tre bidragsyterorganisasjonene + Jorunn Sundby. Gruppen ledes av MKRs generalsekretær og prosjektleder er dennes sekretær. Tanken er å bruke arbeidsgruppen mellom referansegruppens møter for å bidra til nødvendige avklaringer av policymessig art. Dermed kan referansegruppen fortsette som det stedet hvor de lange og perspektivrike samtale kan bli tatt.
- b. **Referansegruppen fortsetter sitt arbeid på noenlunde samme måte som tidligere.**
Møteplanen er forelått til å være:
  - 18. januar kl. 9 – 14. Sted: Oslo
Hovedsak: Skisse skal foreligge til hefte nr. 3 i serien om religionsmøtearbeid + en skisse til hvordan prosjektet/arbeidet med religionsmøtet tenkes videreført i de sentralkirkelige organer.
  - 17. april 11.30 – 15.30 Sted: Oslo

Referent

Hans Erik Raustøl
Fullført: 28.september 2007

”Religionsmøte og menigheten”

Mellomkirkelig råds prosjekt for støtte til lokale religionsmøter

Prosjektleder: Hans Erik Raustøl

e-post: hans.erik.raustol@kirken.no

Midtevaluering av ROM-prosjektet

- foretatt under referansegruppens møte – 20. september 2007.
- Til stede: Einar Tjelle, Knut Grønvik, Vidar M. Bakke, Jorunn Sundby, Silke Pahlke, Eva Frydenborg, Geir Sakseid, Sven Thore Kloster, Sven Oppegaard og Hans Erik Raustøl

1. MÅL/visjon

På hvilke måter har prosjektet lyktes i å etterleve sin målformulering: *”ROM har som mål å kunne bistå menigheter i Den norske kirke til å leve i et flerreligiøst samfunn på en ansvarlig og innsiktsfull måte, preget av respekt og åpenhet. Prosjektet skal gi mot og trygghet til å skape dialog, samhandling og fellesskap på tvers av religiøse grenser ved å øke kvaliteten og kvantiteten i religionsmøtene i lokalmiljøene”*

- Prosjektet har vært med på å gi Dnks interreligiøse engasjement en klar retning mot at dette er noe også enkeltmenigheter bør engasjere seg i.
- Kirkemøtevedtaket fra november 2007 og veiledningen som forelå ferdig trykket i desember 2006 støtter opp om tenkningen
- ROM gir derfor starthjelp til menigheter som har ønsket å gjøre noe på dette område, men flere steder i landet er man fremdeles uvant med en slik type tenkning og arbeidssett. Noen steder er tanker om religionsblanding blitt aktivisert hos skeptikerne til prosjektet, men hovedinntrykket er at prosjektet har ført til økt trygghet på egen tro.
- Temasidene på www.kirken.no er utviklet i en god retning fra start i november 2006. Vet man noe om besøk på nettstedet? Så langt ikke målt.
- **Vedtak:** Bestille måling av besøk og foreta en ordentlig evaluering av nettstedet.
- Prosjektets lengde synes å være for kort til å kunne peke på varige resultater av arbeidet etter bare et års drift. Derfor er referansegruppens medlemmer samstemt i at det må arbeides for å få prosjektet videreført på en eller annen måte.
- Prosjektets har lagt vekt på nettverkbasert arbeid og har et stykke på vei lyktes i å knytte lokale og regionale aktører nærmere hverandre. Mer vekt kan legges på denne typen arbeid i tiden som kommer. Blant annet er det viktig å trekke inn flere organisasjoner også regionalt som KN, KIA , NMS og Areopagos. Videreutviklingen av Oslo-nettverket til nå å være et nettverk av kirkelig ansatte med representanter fra hvert prosti, kan gjerne eksporteres til andre deler av landet.

”Religionsmøte og menigheten”

Mellomkirkelig råds prosjekt for støtte til lokale religionsmøter

Prosjektleder: Hans Erik Raustøl

e-post: hans.erik.raustol@kirken.no

2. Administrasjon & ledelse

- a. Hvordan har det å sitte som medlem av referansegruppen gitt påvirknings-muligheter over prosjektets utvikling?
  - b. I hvilken grad hadde prosjektet tjent på å bruke ref.gruppen som en styringsgruppe og ikke bare som et drøftingssted?
- Når referansegruppen har vært samlet, har graden av samhandling vært stor. I perioden imellom møtene har styringen vært overgitt til prosjektleder i samspill med generalsekretær i MKR. Dette har ref.gruppen opplevd som en grei løsning.
  - Flere i gruppen fremhever at det å delta i ref.gruppens arbeid mer har vært som en ar opplevdes mer som en læringsprosess.
  - Opprettelsen av en egen ”arbeidsgruppe” pr. juni 2007, visste at det var behov for å ha en noe tettere kontakt med deler av refgruppens medlemmer. At prosjektet slik har fått modnet frem en sterkere styring, henger vel mest sammen med prosjektets egenart og noe trange tidsrammer.

3. Administrativ og idemessig plassering av prosjektet

- a. Prosjektet ble fra starten av administrativt knyttet til Mellomkirkelig råd. Er dette den mest tjenlige plassering også for en mulig videreføring av prosjektet, eller hører lokale religionsmøter mer hører under diakoni.
- Prosjektet har fått mye tankemessig flyt ved å være knyttet til MKR`s stab. Her har det vært lett å hente ut tankemessig støtte for hva arbeidet skulle ta tak i. Men prosjektets lokale forankring ville kanskje fått en enklere vei til menighetenes hjerter, om det i forkant var staket opp gode samarbeidsrelasjoner og samhandlingsmønstre med Kirkerådets ansvarlige for diakoni. Viktig at det arbeides kreativt med denne ide-messige forankring av prosjektet før det fattes vedtak om prosjektets videreførelse.

4. Bidragsyttere

- a. I hvilken grad har bidragsytterne fått det ut av prosjektet som de var ute etter?
- Areopagos har vært opptatt av å ”berede grunnen” for at noe kan vokse frem. I den forstand opplever organisasjonen at engasjementet har gott tilbake det de var ute etter.
  - KN ser at arbeidet med relmøte er et langt lerret å bleke, og ser at vi, til tross for mye utført arbeid, på langt nær er kommet langt nok. Viktig at vi i det året som står tilbake vektlegger arbeidet med å skape gode handlingsalternativer i religionsmøtearbeidet
  - NMS har sammen med arbeidet i KIA, sett at arbeid i ROM kunne bidra til viktig bevissthet i norske menigheter. På den måten er de fornøyd med at det i stor grad er skapt rammer for å snakke mer om hva misjon og dialog er – og IKKE er.